

עודכן ב- 14/05/2011 18:00

נופים חרוכים: חמש שנים אחרי רצח תאיר זאדה, בקצרין עדיין לא חוזרים לשגרה

חמש שנים חלפו מאז נרצחה תאיר זאדה בת ה-13. חצי שנה עברה מאז הורשע במעשה רומן זדורוב. אבל העיר קצרין עדיין לא מוצאת מנוח

מאת קובי בן-שמחון

היא יודעת לאבחן בדיוק את הרגע שבו החרדות חוזרות והיא עלולה לאבד את כל שהשיגה. "בכל פעם שהתחלנו להתאושש, הגיע גל תקשורתי שהחזיר אותנו לנקודת ההתחלה", מספרת עדיית קמחי, מנהלת אגף חינוך וחברה בקצרין. לא קל לה. "זאת עבודה אימתנית לשמור את הקהילה בתהליך השיקומי", היא נאנחת. "לצערי, אני לא יכולה להגיד שהכל בסדר. אין לנו שקט, החרדות שוב ושוב צפות. אני רואה את זה כל פעם כשאני חותמת על החשבונות. לאחר כל גל תקשורתי שעוסק ברצח של תאיר, הילדים באים ומבקשים עזרה. ובכל פעם שהם זקוקים לטיפולים פסיכולוגיים אני מאשרת להם, ומתחילה מיד לגייס כספים".

קצרין. יש מי שאומר, שאשתו של זדורוב היתה עושה טוב אם היתה עוזבת
צילום: יובל טבול

חמש שנים לאחר שנרצחה תאיר זאדה בשעת צהריים בבית הספר בעיר, תושבי הגולן מנסים שוב לצאת לדרך חדשה, אבל יודעים שמדובר במאבק כמעט אבוד. שהם שבויים במעגל. "חודש לאחר שנרצחה תאיר, נרצחה מעיין בן חורין מיובלים", מזכירה קמחי ומסירה לרגע את המשקפיים האדומים שלה, משפשפת עיניים עייפות. גשם עז ניתן על בניין המועצה שבו היא יושבת. "הכרתי את מעיין, היא היתה תלמידה שלי כשניהלתי את בית הספר במועצה האזורית משגב. במקרה של מעיין, המשטרה הטילה צו איסור פרסום על הפרשה והגיעה לרוצח תוך חודש. ההורים שלה לא התראיינו בכלל לתקשורת. מי זוכר היום

את מעיין? מי דיבר עליה? בתור מנהלת שלה אני יכולה לספר שאף אחד לא פנה אלי.

"פה, בקצרון, לא היה מורה אחד שלא הוטרד על ידי עיתונאים לפחות עשר פעמים. פה, מכל מיני סיבות, כל הזמן נוצרים ועולים סימני שאלה והסיפור נשאר תמיד פתוח".

קמחי מתייחסת, בין השאר, לדו-קרב שנערך בין תוכניות התחקירים "המקור" של ערוץ 10 ו"מבט שני" של ערוץ 1. במסגרת הדיון לגבי זהות הרוצח של ראדה, שודר במארס האחרון ב"המקור" פרק מיוחד שבחן מדוע למרות פסיקת בית המשפט, זיכתה התקשורת את זדורוב וליבתה את הספק לגבי אשמתו. אחד מחצי הביקורת הופנה לעבר מערכת "מבט שני", שבתחילת ינואר שידרה את הסרט "מי רצח את תאיר ראדה?" שעם יוצריו נמנה חיים סדובסקי, אחד מעדי ההגנה במשפט.

מערכת "מבט שני" מיהרה בעקבות הביקורת של הערוץ המתחרה, להגיב בשידור נוסף בעניין ואף שיגרה מכתב עוקצני למערכת "המקור", שבו נכתב כי "מערכת 'מבט שני' אינה חייבת לנמק לערוץ 10 מדוע בחרה לשדר את הסרט של חיים סדובסקי וזרון בלדינגר, כמו שאינכם חייבים לנמק מדוע מצאתם לנכון לשדר גרסה אחרת, אולי את גרסת הפרקליטות והמשטרה".

אבל העיתונות הממוסדת היא רק זירת התגוששות נוספת המעוררת את הספק ומחיה את הטראומה המרה שלא נותנת מנוח לקהילה בגולן ובעיר קצרון. בשבועות האחרונים למשל הועלה באתר יוטיוב סרטון פרובוקטיבי בהפקת דורון בלדינגר. הסרטון, שזכה כבר במעל 8,800 צפיות, מבטא את הקושי של קהילת הגולן להתמודד מול הטענות הקונספירטיביות שלא מרפות מהם. על רקע צלילי אורגן חורקים ונהמות תופים מאיימים, מכריז בלדינגר כי "יום הדין קרב ובא, ארבע שנים של שתיקה עומדות להסתיים בקרוב".

בלדינגר, מומחה בניתוח וידיאו וסאונד בתחום החקירות והמשפט הפלילי, מעלה בפני הצופים מספר שאלות: "מי היו בזירה בשעת הרצח? מי יצאה למרכז הארץ מיד לאחר הרצח? מי תיאמו גרסאות ומי סתרו זו את זו? מי ניסו לסדר לעצמן אליבי בתא שירותים אחר? מי תשבור שתיקה ותרוץ ראשונה לסגור עסקה?" בסוף הסרטון עולות התשובות: אותיות לבנות.

"כל אות היא שם של ילדה, אחת מהחברות של תאיר", אומרת קמחי בטון כעוס ונואש. "אנחנו יודעים לזהות אותן אחת-אחת. בלדינגר אומר לנו בעצם, ממש כמו חלק מהעיתונאים: אני לא מאמין לפסיקת בית המשפט, בני נוער הם שמעורבים ברצח.

"דיברתי איתו, אמרתי לו שהוא השיג את מה שרצה, שכולם צפו ונבהלו. אבל הוא לא מוכן להוריד את הסרטון מהרשת. עכשיו אנחנו צריכים להתמודד עם הדברים שהוא מפריך לאוויר. אחת מהילדות ששמה מופיעה בסרטון כבר ביקשה להיפגש עם המטפל שליווה אותה אחרי הרצח. היא אמרה לי שאותו פסיכולוג הבטיח לה שאם בעתיד היא תרצה לדבר איתו הוא יבוא. על המקום אישרתי לה שלושה מפגשים איתו. זה כואב, אבל ככה אנחנו מתנהלים פה, גם חמש שנים אחרי".

להתעורר לתוך טראומה

גופתה של תאיר ראדה, תלמידת כיתה ח', בת הזקונים של אילנה ושמואל ראדה, נמצאה ב-6 בדצמבר 2006 בתא השירותים של בית הספר נופי גולן שבקצרון. הרצח, הראשון שהתרחש בקצרון מאז הוקמה ב-77', פתח פרק שחור לעיר שביקשה באותם ימים למתג עצמה כבירה הירוקה והשקטה של הגולן. שבוע לאחר הרצח עצרה המשטרה את רומן זדורוב, אז אב טרי בן 29, תושב קצרון ופועל בניין שעבד בבית הספר.

דורוב, שהורשע ברצח בספטמבר האחרון ונידון למאסר עולם, הודה בתחילה שרצח את ראדה, אך בהמשך חקירתו חזר בו מהודאתו ודבק בחפותו עד סיום המשפט. למרות זאת, השופט יצחק כהן אמר בהכרעת הדין כי "אין לנו ספק שהנאשם שבפנינו הוא הרוצח של הנערה תאיר ראדה. עדותו רצופה שקרים, מניפולציות וחוסר עקביות. הנאשם ללא היסוס שיקר בעדותו בבית המשפט ככל שסבר שהדבר עשוי לשרת את האינטרסים שלו".

כנגד הצילומים מחדר החקירה ושחזורי הרצח שליוו פעם אחר פעם את המשדרים שדנו בפרשה, בחר כהן לתאר במילים מקפואות לב את דקות החיים האחרונות של ראדה. "כאשר המנוחה עמדה ופניה לכיוון הדופן הימנית של התא וניסתה לסגור את דלת תא השירותים, מנע זאת הנאשם, שלף את הסכין אותה החזיק לצורך עבודתו ושיסף את גרונה. בהמשך לשיסוף הגרון, חתך הנאשם את המנוחה באמצעות הסכין פעם נוספת בצווארה וגרם לפצעים בחזה, בפניה ובידיה. המנוחה התמוטטה בתא השירותים כאשר היא שרועה על מושב האסלה. הנאשם נעל את דלת התא מבפנים על מנת לעכב את גילוי הגופה, יצא מהתא בטפסו על גוף המנוחה, דורך עליה בשתי רגליו, נאחז בדופנות התא וקופץ החוצה. הנאשם נמלט משירותי הבנות ומהקומה השנייה, נכנס לשירותי הבנים המצויים בקומה הראשונה, שוטף את הסכין, מנקה מעליו את דמה של המנוחה, חוזר למקלט, מחליף את בגדיו וממשיך בעבודתו עד השעה 17:30".

באותו הזמן ממש, במשרדים של השירות הפסיכולוגי בקצרין, הסתיימה פגישה של מנהלי מוסדות החינוך. קמחי, שנכנסה לתפקידה רק מספר חודשים קודם לכן, הציגה בפני הנוכחים נייר עמדה שעסק בתוכנית-אב לחינוך בקצרין. "היינו שם משעה שתיים וחצי", היא מספרת. "ישבו נציגים של המערכת הפורמלית, הבלתי-פורמלית, הרווחה, ראש העיר סמי בר לב וגם יוסי מגן, מנהל בית הספר נופי גולן. התפזרנו בסביבות השעה חמש.

"בשעה שש, יוסי, מנהל בית הספר, קיבל טלפון ממחלק הנוער במשטרה ושלח לבית הספר את אב הבית תוך שהוא חוזר בעצמו, מרמות, לבית הספר. עד אז ידענו שתאיר חסרה ומחפשים אותה. היתה אז אווירה של מוגנות, כלומר, הלך המחשבה היה שאם תאיר חסרה אז צריך לחפש אותה, בלי דרמה ובהלה. אף אחד לא העלה בדעתו שההיעדרות שלה תפנה לכיוון טרגי כל כך".

ברגע שאב הבית נכנס לתא השירותים בקומה השנייה של בית הספר התעוררה קצרין לסיוט שהפך בעל כורחה לציר מרכזי בביוגרפיה שלה. "תמיד היתה פה אווירה של כפריות, אנשים לא נעלו את הבתים שלהם", חוזרת קמחי על המנטרה המקומית שהיתה אז אולי תמצית הזהות של תושבי המקום. "אבל כשאב הבית מצא את תאיר, אנשים נכנסו להלם. אנשים התמוטטו. ראש המועצה, מנהלת יחידת הנוער, מנהל בית הספר. התמוטטו. כיוון שבאתי מבחוץ, היתה לי יכולת להסתכל על הדברים טיפה ממרחק. לא הכרתי אז, למשל, את המשפחה של תאיר. לא הספקתי, לצערי, לראות את תאיר רוקדת על הבמות, קצריבל אחרי קצריבל (פסטיבל אמנויות שנערך במתנ"ס בעיר מדי שנה). לא תפסנו איך דבר כזה קורה לנו. פתאום רצח בבית הספר. יום לפני כן כולם הלכו כאן יחפים".

על אף הזעזוע העמוק, בבוקר למחרת התקבלה החלטה לקיים יום לימודים כסדרו בבית הספר. "כי מצד אחד, המשטרה אמרה לנו שניתן לסגור את זירת הרצח בשירותים ומצד שני, פסיכולוגים, עובדים סוציאליים ורב היישוב - כולם, מתוך הבנה שביחד נתחזק, היו בעד לקיים יום לימודים", מסבירה קמחי. "חשבנו שאם כל אחד יישאר בבית לבד, כולם יפחדו ותישאר טראומה צרובה בנשמת היישוב.

"אבל כשהילדים הגיעו לבית הספר, המורים לא ידעו מה להגיד להם. התקשורת, כבר בבוקר, החלה לעסוק באפשרות שבני נוער מעורבים ברצח. זה היה קשה. כשאמרתי אז למנהל בית הספר שצריך לכנס את כולם, את הילדים ואת המורים, הוא שאל אותי: 'אבל מה אני אגיד להם?'"

חרושת השמועות והספקולציות, שמלווה בעצם עד היום את הפרשה, לא עזרה בוודאי להרגיע את התלמידים והמורים.

"הרגשתי שהמורים, לא פחות מהילדים, זקוקים לעזרה. היה צריך לטפל במחנכת של תאיר, באב הבית שמצא את הגופה, במורה לתיאטרון שלשיעור שלו תאיר לא נכנסה. במשך שנתיים הענקנו ייעוץ פסיכולוגי לכל צוות המורים של כיתות ז'-ח'. הם היו צריכים לדבר. התחושה היתה שכאילו חווינו יום אחד מלחמה. לא הבנו מה קורה סביבנו. אני זוכרת שמספר שבועות אחרי הרצח התקיים יום פתוח להורי ילדי כיתה ו', שאמורים היו לעלות מהיסודי לנופי גולן. ההורים לא רצו לבוא. פיזית, הם לא רצו להיכנס לבית הספר.

"ברור שגם לילדים לא היה קל. מהר מאוד התחילו להגיע סיפורים על ילדים שעברו לישון בלילה עם ההורים, ילדים שלא הסכימו ללכת בבית הספר לבד לשירותים. היתה ילדה למשל שסיפרה שראתה גבר חבוש כובע גרב, ליד הגדר של בית הספר, שקרא לה 'בואי'. בקיץ 2006 קיבלתי 13 בקשות מעבר מבית הספר. לא היה אצלנו דבר כזה מעולם".

איך טופלה השכבה של תאיר, היום שכבת י"ב בבית הספר?

"היה ברור לנו שלהם אנחנו חייבים לתת מענה מידי ומיוחד. ערכנו להם תוכנית שנקראה 'חיזוק העצמיות', תוכנית שעסקה במצבי אי ודאות ומה עושים במצבים שאין לך מושג מה יכול להיכתב מחר בעיתון. המטרה היתה שהם ילמדו לחזק את עצמם, את המודעות שלהם וגם את השרירים. נתנו להם חוגי הגנה עצמית ושחייה. הפרויקט מאוד הצליח. טיפחנו אותם ללא הפסקה במשך השנים והם הפכו לשכבה מאוד מלוכדת ומאוחדת. יש בשכבה הזאת איכויות מנהיגות יוצאות דופן. הם הקימו למשל תנועת נוער בקצרין שמונה כבר 150 חניכים. הם ילדים מלאי כוחות".

לא מוכנים לדבר

מחוץ לחנות ממתקים, במרכז המסחרי של קצרין הצמוד לבניין המועצה, החברים של תאיר ראדה מלאי מריחות. הם חוששים לדבר, אבל ברור שהם מבקשים לפרוק מעליהם את

המועקה שרובצת על לבם. הם נזהרים מעיתונאים שנתפסים כמי שהניעו מסע לטיהור שמו של הרוצח, כמי שמטילים עליהם חשד למעורבות ברצח חברתם. הם מרגישים שנעשה להם עוול, שהסיתו אותם, ששפטו אותם על לא עוול בכפם.

"הכרתי את תאיר טוב", אומר ל', נער לבוש מכנסיים ומעיל טרנינג לבנים. "בכיתה ז' ו-ח' למדתי איתה באותה הקבצה במסלול העיוני. בלילה שהכל קרה, אני זוכר את זה, ישנו כל המשפחה יחד: אמא, אח שלי ואני. היה פחד, היתה אווירה קשה, אני זוכר שהיתה רוח חזקה בחוץ. זה דבר הזוי מה שקרה. היום הפחד אמנם התפוגג, אבל אנחנו תמיד זוכרים את מה שקרה. בינינו, החברים, אנחנו עורכים הרבה שיחות, נזכרים כל הזמן".

סביב ל' עומדים שלושה חברים נוספים של ראדה, חלקם הופיעו בעבר, לאחר הרצח, בתוכניות אירוח של יאיר לפיד ובערוץ הילדים. כולם עומדים עכשיו מתחת לעמוד תאורה, ידיים בכיסים, ממליצים לל' לשתוק. גם י' ביניהם. "אחרי הרצח הגיעו לפה כמויות של עיתונאים וכולם האשימו: חברים של תאיר הם הרוצחים", מתערב י' בכל זאת. "יום אחרי הרצח עיתונאים נכנסו לבית הספר, אני לא יודע למה ואיך הם קיבלו אישור, אבל הם נכנסו. הם הצמידו לנו מצלמות לפרצוף והתחילו לשאול שאלות. וזה לא נפסק מאז.

"כל יום שנה הם מחכים לנו בבית הקברות. הם מגיעים לשם, לא נותנים טיפת כבוד. אנחנו רוצים להיות עם תאיר לבד, להתייחד כל החברים, והצלמים רק רוצים לתפוס ילדים בוכים על הקבר. עקב הדברים האלה, אני לא חושב שאת מה שיש לי להגיד צריך להגיד בתקשורת", הוא אומר ומסתלק בכעס.

משה דנינו, יו"ר ועד ההורים בבית הספר נופי גולן, תושב היישוב בני יהודה, מבין את חבריה של ראדה, אבל סבור שמוטלת עליו האחריות לספר את הסיפור של תושבי האזור. הוא מתגורר בגולן 32 שנה. על ספה כתומה, באחד החדרים של שדה התעופה פיק בדרום רמת הגולן, שאותו הוא מנהל, מסביר דנינו כי תגובת חבריה של ראדה ממחישה את העובדה שרגעי המצוקה עדיין נוכחים, למרות הזמן שעבר.

"אני מנסה לדחוק את האירוע הזה הצדה אבל פשוט לא יכול, אנחנו כל הזמן מוצפים", הוא אומר, "גם עכשיו. זה בלתי נתפס שילדה נרצחה לנו בקודש הקודשים, בבית הספר, במקום שאמור להיות הכי בטוח ומוגן בעולם. בימים הראשונים אחרי הרצח לא ידעתי מה לחשוב. לא הצלחתי להבין איך רצחו ילדה שלנו בתוך בית הספר, כשהמערכת עובדת. צעקה היתה צריכה להיות, מישהו היה צריך לשמוע. אבל לא שמעו. לא יודע איך להסביר את זה".

דנינו, שנכנס לתפקיד יו"ר ועד ההורים בשנת הרצח, מרגיש שהטרגדיה של משפחת ראדה נוצלה בציניות על ידי גורמים שונים. בעיקר הוא מדגיש את מקומם של עורך הדין של זדורוב, דוד שפיגל, ואת עד ההגנה, חיים סדובסקי, כשחקנים המרכזיים שניצחו על מחול השדים שלא נעצר לרגע.

"בשביל כותרת בעיתון, כדי להאדיר את שמו, הוא מכר למשפחת ראדה מציאות הזויה", טוען דנינו כנגד שפיגל. "אולי זה התפקיד שלו, להוציא את הקליינט שלו מתוך האישומים, אבל בדרך הוא זרע הרס. לעניות דעתי, הוא לא בחל בדבר, סיפק אמירות יותר ויותר חריגות שהובילו את הקהילה בסופו של דבר למצב של חוסר אמון במשטרה ובהנהלת בית הספר.

"שפיגל וסדובסקי הם שהטמיעו בדעת הקהל את הגרסה כאילו מבית הספר יצא הרוצח, שהילדים היו שותפים לרצח. הם סימנו את הילדים ואת קהילת רמת הגולן. הם אמרו לנו: תחפשו את הרוצח בקהילה שלכם, הוא מסתובב חופשי ביניכם".

ביום הרצח, שתי בנותיו של דנינו, אז תלמידות י' ו"א, היו בבית הספר. "בבוקר שלאחר

הרצח הסעתי אותן ללימודים", הוא מספר ומצית סיגריה. "באותה הזמן שאלתי את עצמי איך אנחנו אוספים את הילדים, מחבקים אותם, גם את ההורים. איך אנחנו כקהילה תומכים ונתמכים אחד בשני. אבל זה היה מעבר לזה, הסיטואציה היתה מורכבת וקשה מדי לניסיונות מהירים של התגבשות. המצב היה מורכב מאוד. כשמתרחשת טרגדיה כזו בקהילה כל כך קטנה, בקהילה שבה כולם מכירים את כולם, האפקט שלה הרבה יותר דרמטי. היו לי לילות לבנים שישבתי בבית והירהרתי לאן אני שולח מחר את הילדות שלי.

"גם בי עלו ספקות שאולי צודק מי שטוען שיש כת בבית הספר. שאולי אני טועה. החששות גרמו לי להגיע לבית הספר בשעות לא שעות, בתשע בערב, בשלוש אחר הצהריים, מוקדם בבוקר. התחלתי לחפש מקומות מסתור בקצרין וביישובי הגולן, ביקשתי מהורים לפקוח עין ולדווח למשטרה על כל דבר חריג שהם רואים".

הסתחררתם?

"הסיפור הזה סיחרר את כולם", הוא אומר ונושף עשן סיגריה שמתפזר לאט בחלל החדר. "הורים הפנו את האשמה כלפי הנהלת בית הספר. זה היה בשבילי כמו פטיש של עשרה קילו על הראש. לא האמנתי. אסון כזה מפוצץ אותך. היו לנו אסיפות הורים שפשוט היה קשה להתמודד עם מה שקרה. אני זוכר רגע שבו אחד ההורים צעק לאחר מראשי המועצה: 'איפה הייתם כשהילדה נרצחה?' זו לא היתה שאלה שציפיתי שמישהו יעלה בכלל. מישהו מאיתנו העלה בדמיונות הגרועים ביותר שלו שאירוע כזה יכול להתרחש בגולן? איך אפשר היה בכלל להתכונן לסיוט כזה?"

בשלב מסוים נוצר גם חיץ בין משפחת ראדה לוועד ההורים?

"כן. ניסינו ואנחנו כל הזמן מנסים לחבק את המשפחה. אנחנו אוהבים אותם, הלב שלנו תמיד איתם. אבל זה לא היה תמיד קל. כיוון שהזינו את ההורים בתמונה מעוותת, היה קשה לפעמים להגיע אליהם. שכשפנינו אליהם, בהתחלה, לא יכולנו לחבק אותם כיוון שלא ידענו איך הם תופסים אותנו. אולי הם רואים בנו כמי שמגינים על בית הספר, על הרוצחים. עד כדי כך המצב היה רגיש.

"ההאשמות האלה, כאילו הילדים הם הרוצחים, גרמו לקושי בתקשורת בינינו. זה בילבל אותנו, את ההורים, את הילדים. כשההורים של תאיר טענו שיש כת, כשהם האשימו את הילדים, באופן טבעי נוצר מרחק בינינו. זה כאב. אבל בסופו של דבר כולם התפכחו. רימו את המשפחה, גם שמואל, אבא של תאיר, הטיח בסופו של דבר בסדובסקי: 'רימית אותי'".

בודדה בבית

בביתה ברחוב המשושים בעיר, מרחק שבעה רחובות קטנים וירוקים מבית הספר נופי גולן, אילנה ראדה לא מוכנה להקשיב לקמחי, דנינו או לחבריה של בתה המנוחה. מול הבלבול, העלבון, הקושי והשתיקות של אותם דוברים, היא זועמת. "הקהילה לא מעניינת אותי", היא מסננת כמעט בצעקה, "אף ילד לא מעניין אותי. הדבר היחיד שמעניין אותי הוא למצוא מי רצח את תאיר. אמשיך לרדוף אחר האמת כל עוד אני חיה. לי עדיין לא ברור ולא מובן מי רצח את הבת שלי. אני רוצה לדעת מה קרה ב-6 בדצמבר. בעלי אולי יחלוק עלי, אבל אני מרגישה שהאמת לא יצאה לאור".

ללא עכבות היא מתייחסת בסלידה לביטוי הכאב שלהם. "זכות הדיבור האחרונה היא של גברת קמחי", תוקפת ראדה. "היא לא עשתה כלום. אחרי פסק הדין קמחי אמרה לכלי התקשורת: 'אבן נגולה מלבי'. על מה? איזה אבן? היא הגיעה לפה כדי לראות את האבן שמונחת על הלב שלי?"

"לגבי דנינו, כיו"ר ועד ההורים, הוא שכח שגם אני הורה. הוא לא גונן עלי. הוא לקח ככתר על ראשו את הרצח, על מנת לצדד באנשי המעלה, בראשי המועצות. הוא מגונן כדרך קבע על הילדים והעיר. יום אחרי הרצח הם כבר ניסו לנקות ולטהר את שמם הטוב של בית הספר והגולן. בזה הם התעסקו במשך כל השנים".

נראה שתאיר חשובה להם, שהם כואבים.

"שלא יספרו סיפורים. אף אחד לא כואב. משפחת ראדה נשארה בודדה בתוך הבית שלה, בתוך כלא. לבד. אני מספרת עכשיו מה שאני עוברת. דחקו ודחקו אותנו והיום אנחנו סגורים בתוך הבית. יש לזה סיבה. אנחנו קילקלנו להם את התדמית הוורודה שיש פה.

"הם אנוכיים והתעסקו כל השנים, גם עכשיו, בעיקר בעצמם, בחיפוי על כשלים של בית הספר, בחיפוי על הילדים. לכן אין לי הנחות כלפי אף אחד. אין לי. אני לא מרחמת על הילדים. אני מרחמת רק על תאיר שהפסידה את החיים היפים שאמורים היו להיות לה".

איך את מקבלת את העיסוק התקשורתי בפרשת הרצח?

"העיסוק התקשורתי הוא טוב, למרות התמונה שחלק מהאנשים בקצרון מציירים כאילו הספק פוגע בשיקום הקהילה. לדעתי, טוב שעולים עוד ועוד תחקירים העוסקים בפרשת הרצח של תאיר. אני שמחה שהנושא לא יורד מסדר היום, שהנושא הזה חורה לאנשים, שהוא נמצא בכותרות. זה הרי לא נורמלי שבזמן שהגופה של הבת שלי מונחת בבית הספר, עד שתיים בלילה, בשעה עשר בערב ישבו במועצה אנשי החינוך ותיכננו את יום הלימודים למחרת, איך חוזרים לשגרה. עכשיו הם מצטערים על זה, אחרי שחיבלו בזירת הרצח ושיבשו הליכי חקירה".

איך את חיה כאן עדיין, מרחק נגיעה מזירת הרצח, בסביבה שלפי דבריך פוגעת ברך?

"אני אשאר כאן עד שאסיים את התפקיד שלי. אני לא רוצה להישאר, לא כיף לי פה. אבל עד שלא אמצא את האמת לא אעזוב, אמשיך להילחם. לא קל לאבד ילד ובוודאי לא בדרך שבה איבדתי את תאיר. לא קל גם לנסות להקים את עצמך כדי לחקור את מה שקרה, כדי לעמוד מול גופים גדולים ומתוחכמים ממני".

בקרב בג"ץ יכריע בעניין העתירה לפתיחה מחודשת של החקירה. זו נראית כתחנה המשפטית האחרונה. כיצד תתמודדי עם מצב שבו בית המשפט לא יורה על חידוש החקירה?

"אני לא מתייאשת. גידלתי את תאיר 14 שנה באהבה ובחום. הייתי תמיד לצדה, בטוב וברע. היום, גם אחרי הרצח, לא אנטוש אותה. אמשיך עד יום מותי להגן עליה".

חלק מהחיים

משפחתו של זדורוב, אשתו ובנו בן החמש, עדיין מתגוררים בקצרון, מרחק הליכה מבית משפחת ראדה. עבור חלק מתושבי קצרון, המצב הטעון שבו משפחת הרוצח ממשיכה את חייה לצד משפחת הנרצחת, מלמד משהו על האופן שבו מתמודדים ביישוב עם מה שקרה.

"אחד החששות שלי היה שיווצר קונפליקט ייצרי בין הציבור הוותיק בעיר לבין העולים מרוסיה, שמהווים שלישי מהאוכלוסייה פה", אומר אורי זכריה, תושב קצרון זה 33 שנה. "לשמחתי, זה לא קרה. באופן פרדוקסלי, הקונפליקט הזה נוטרל כיוון שחלק גדול מהציבור בקצרון מאמין שזדורוב זכאי. היום אנחנו יכולים להגיד, בדיעבד, שחוסר הוודאות שמכביד על ההשתקמות שלנו, הקטין גם את גובה הלהבות בין המגזרים השונים בקצרון. אין ספק

בזה".

זכריה, רכז הנוער הראשון של קצרין והיום מורה דרך ובעל צימרים, יושב בבית קפה ריק במרכז המסחרי ומבקש מבעל המקום להנמיך את עוצמת הקול של הטלוויזיה המשדרת תמונות מהפיגוע שהתרחש שעות לפני כן בירושלים. "תושבי קצרין ממשיכים להתייחס לאשתו של הרוצח בסבלנות", הוא מבקש להדגיש. "לא מקניטים אותה ולא פוגעים בה. נותנים לה את הכבוד שלה. לחלק מהמשפחות כאן יש אפילו אמפתיה מאוד חזקה אליה, רואים בה ובבן שלה קורבנות. יש בזה משהו, כי גם הם משלמים את המחיר. אבל לדעתי, אשתו של זדורוב היתה עושה טוב אם היתה עוזבת, הרי בעוד מספר שנים הילד שלה עוד עשוי להיכנס לבית ספר נופי גולן. זה הרי אבסורד. אבל זאת ההחלטה שלה, להישאר, דבר שמלמד על התחושות שלה ועל ההתחשבות של הקהילה. על הדרך שבה אנחנו מתמודדים כאן עם המשבר שפקד אותנו".

כחלק מניסיונות ההתמודדות, דואגת קצרין לשמור על זכרה של ראדה, המונצחת מדי שנה בצעדה עירונית וביום עיון בית-ספרי. אלמנט הנצחה נוסף ממוקם באולם המחול שבמרכז הקהילתי. "כשתאיר סיימה את יום הלימודים, היא מיד היתה רצה לכאן, לרקוד", מספרת ויקי בדריאן, תושבת קצרין, מנהלת אגף הצעירים ודוברת המועצה. היא יושבת על ספסל עץ ומתבוננת בדמותה המצוירת של ראדה שניבטת מכל עבר בצבעי סגול וזהב.

"הצייר אימן חלבי ממגדל שאמס צייר אותה. הוא קיבל מספר תמונות של תאיר וזאת הסקיצה הראשונה שלו. כל כך מדויקת. כשראינו אותה בפעם הראשונה עמדנו מולה עם דמעות בעיניים. שאלת האופי של ההנצחה לא היתה פשוטה. רצינו ליצור הנצחה שמאפיינת את תאיר, את החיים שבה, את החיוביות שלה, התרומה, השמחה, אבל לפני הכל - המחול".

כל מי שרוקד בקצרין מגיע לחדר הזה ורוקד עם תאיר סביבו, אומרת בדריאן. "יש לנו גם להקה שנקראת על שמה של תאיר, להקת הבוגרות שלנו", היא מוסיפה, וחושפת שהיא קשורה באופן אישי למשפחת ראדה. "יש למשפחה שלי יחסים מאוד קרובים עם ההורים שלה, היינו שכנים. מתוך הקשר הזה, בזמן מלחמת לבנון השנייה, תאיר היתה הבייביסיטר של הבן שלי. סמכתי עליה מאוד. עד היום הבן שלי די בטוח שהיא חברה שלו".

בדריאן שוקעת בשתיקה. "כשאני חושבת על מה שעברה הקהילה שלנו, אז לא רק שעברנו משבר, אנחנו גם מנסים כל הזמן לזכור אותנו", היא ממשיכה. "הרצון להנציח מראה משהו על הקהילה שלנו. הוא משקף לדעתי את הקושי שלנו להניח את הסיפור הזה בצד. אנחנו פשוט לא יכולים, לא רוצים. זה פשוט חלק מהחיים שלנו. אנחנו לא רוצים לשכוח שתאיר היתה חלק מהחיים שלנו".*

יומן אירועים:

6 בדצמבר 2006. גופתה של תאיר ראדה נמצאה בתא שירותי הבנות בקומה השנייה בבית ספר נופי גולן בקצרין.

11 בדצמבר 2006. המשטרה עצרה את רומן זדורוב, פועל בניין בן 29 שעבד בשיפוצים בבית הספר.

20 בדצמבר 2006. הוריה של תאיר, אילנה ושמואל ראדה, מתארחים בתוכנית של דודו טופז בערוץ 10.

24 בדצמבר 2006. בני הזוג ראדה דורשים מהמשטרה לחשוף את חומרי החקירה בפני חוקר מטעמם. הם טוענים כי לא קיים בסיס ראיות מוצק להוכחת אשמתו של זדורוב.

2 בינואר 2007. המשטרה ביקשה וקיבלה צו איסור פרסום גורף על פרשת הרצח. לבקשת כלי התקשורת, הצו בוטל לאחר שבועיים.

18 בינואר 2007. לבית המשפט המחוזי בנצרת הוגש כתב אישום נגד זדורוב בגין רצח ככוונה תחילה ושיבוש מהלכי משפט.

8 בפברואר 2007. החל משפטו של זדורוב.

1 באפריל 2007. משפחת ראדה מגישה עתירה לבג"ץ בדרישה לפתיחת התיק המשטרתי ולחידוש חקירת הרצח. הבקשה נדחית.

22 באפריל 2007. משפחת ראדה מגישה עתירה שנייה בדרישה לפתיחת התיק המשטרתי ולחידוש חקירת הרצח. הבקשה נדחית שוב.

7 ביולי 2007. הוצגה הודאתו של זדורוב בפני בית המשפט.

3 ביוני 2008. שודר בערוץ 10 הסרט התייעודי "רק תאיר יודעת", שיצר העיתונאי שרון גל. לקראת השידור אמר גל: "רציתי להראות את ה'טוויין פיקס', את המקום הזה שהוא בין פה לשם".

25 בפברואר 2009. אביה של תאיר ראדה, שמואל, מתפרץ לעבר חיים סדובסקי, עד ההגנה במשפטו של זדורוב, ואומר: "אתה שקרן, עבדת עלי ועל אשתי. זדורוב הוא רוצח, פדופיל ואנס. אמרת לי שתביא את הרוצח, שיש שותפים. איפה הם?"

14 בספטמבר 2010. זדורוב הורשע בבית המשפט המחוזי בנצרת ברצח ונידון למאסר עולם.

5 ינואר 2011. שודרה בתוכנית "מבט שני" בערוץ 1 הכתבה "מי רצח את תאיר ראדה?" בה נטען שקיים ספק סביר לגבי אשמתו של זדורוב.

2 במארס 2011. תוכנית "המקור" בערוץ 10 יוצאת נגד עיתונאים, לרבות כתב הערוץ שרון גל, על חלקם בליבוי הספק לגבי זהות הרוצח של תאיר ראדה.

22 במארס 2011. עורכי הדין ורד כהן ורענן בר-און הגישו עתירה לבג"ץ נגד היועץ המשפטי לממשלה, בעניין רצח ראדה. בעתירה מתבקש בית המשפט להוציא צו על תנאי שיורה ליועץ המשפטי לממשלה לנמק מדוע הוא אינו מורה על חקירה נוספת של הממצאים הקיימים בידי המשטרה. העתירה מוגשת בשם של דורון בלדינגר וחיים סדובסקי, עדי הגנה במשפט.

לחפור שוב

עורכי הדין ורד כהן ורענן בר-און הגישו בסוף מארס עתירה לבג"ץ, בה הם מבקשים מבית המשפט להוציא צו על תנאי שיורה ליועץ המשפטי לממשלה לנמק מדוע אינו מורה לפתוח מחדש את תיק הרצח של תאיר ראדה. במרכז העתירה, שהוגשה בשם של דורון בלדינגר וחיים סדובסקי, עדים במשפט זדורוב, עולה הבקשה לבצע חקירה ממצה של הממצאים הקיימים בידי המשטרה.

"ביקשנו לקרוא את אלפי המסמכים", אומר עו"ד בר-און. "ולאחר לימוד החומר, הכה-קשה לעיכול, חשנו שלא ניתן להחריש. סימני השאלה הקשים, שנותרו תלויים באוויר, רשימת

הממצאים שלא נאספו מעולם והראיות שלא נחקרו, הובילו לכיוון אחד ברור: לכאורה, אי שם מסתובבים מעורבים ברצח, חופשיים להפליא".

הוא מתאר תיבת פנדורה עמוסה בגילויים שהותירו עליו ועל שותפתו מועקה כבדה. "גם אני וגם ורד הורים לילדים. אנו מנהלים משרד הקיים כבר כ-20 שנה, ובנוסף אנו ממלאים תפקידים שונים בסקטור הציבורי ובסקטור הפרטי. אין זמננו בידינו. לאחר 20 שנה בעולם המשפט, הגענו למצב שבו אנו בוררים לעצמנו את התיקים שאנו מעוניינים לעסוק בהם. מתיק זה ידענו שלא נוכל להתעלם. קיבלנו על עצמנו את הגשת העתירה לבג"ץ".

אתם פועלים למען זדורוב או למען משפחת ראדה?

"מעולם לא ייצגנו, ואף איננו מייצגים, את רומן זדורוב, ואף לא את משפחת הנרצחת. העתירה הוגשה על ידי משרדנו בשמם של בלדינגר וסדובסקי. מטרת העתירה אינה להביא לזיכיון של זדורוב, וכלל אין בה כדי לנקוט עמדה כלשהי לעניין הרשעתו. מטרת העתירה היא להביא לתפיסת עבריינים לכאורה, אשר החקירה נגדם לא בוצעה או לא מוצתה כלל, ולהביא למעצרו. נטלנו על עצמנו את מלאכת הפנייה לבג"ץ בניסיון לשכנעו להורות למשטרה לחקור את הממצאים והראיות שכבר נאספו על ידה. כמו כן, ויתרנו גם על השכר שהוצע לנו תמורת הטיפול".

תגובות

דורון בלדינגר:

"עדית קמחי אכן פנתה אלי בבקשה שאוריד את הסרטון בטענה שהוא פוגע בילדים, אבל סירבתי. הסרטון לא ירד. הוא עלה בתיאום עם משפחת ראדה ועם עורך הדין שלהם. יש ילדים בבית הספר שקשרו עצמם לרצח, ילדים שניסו ליצור אליבי ושתיאמו גרסאות. הסרטון הוא חלק מתרגיל חקירה, קריאה לבני הנוער לפתוח את הפה ולספר את מה שכולם יודעים. קמחי אמרה לי שהמעשה שלי הוא לא מוסרי וחריג. אמרתי לה שהדבר החריג הוא רצח של ילדה בבית הספר ושלא מוסרי שקצין יודעת את האמת אבל לא מדברת.

"אני יודע שיש היסטריה בעקבות הסרטון שלי, אבל לדעתי מי שנלחץ כנראה יש לו סיבה טובה להילחץ. מי שלא צריך להילחץ לא נלחץ. לא אכפת לי שבעקבות הסרטון יש ילדים שלא ישנים. אני ראיתי תמונות מזירת הרצח, את הגרון השחוט של תאיר, ואני לא יושן כבר שנתיים".

עו"ד דוד שפיגל, המייצג את רומן זדורוב:

"לא אני ליביתי את הספק, העובדות שנמצאות בתיק הן שליבו את הספק. אם כולם היו אומרים שאני הוזה, הייתי בודק את עצמי, אבל חצי עם חושב כמוני. העובדות זועקות, לא מדברות, בעד עצמן. אני בסך הכל צובע את סימני השאלה באדום והופך אותם לסימני קריאה. קל לתלות את האשם בעורך הדין, אני לגמרי מבין את תושבי קצרין, הם מחפשים אשם מחוץ לקהילה. ברור לי שהם שקועים במערבולת ומנסים בדרך הזאת לצאת מסבך האשם העצמי שלהם. לא קל להם לקבל את העובדה שבני נוער, מתוכם, ביצעו את הרצח הנפשע. זאת בהחלט טראומה רק לחשוב על זה. גם לי היה קשה לקבל את זה, אבל מכל כיוון שהופכים את הפרשה מגיעים למסקנה הזאת".

כל הזכויות שמורות, "הארץ" ©

סגור חלון